

ISSN 2710-3056

Grail of Science

Periodical scientific journal

No 26

April
2023

The issue of journal contains

Proceedings of the I Correspondence
International Scientific and Practical Conference

SCIENTIFIC VECTOR OF VARIOUS SPHERE' DEVELOPMENT: REALITY AND FUTURE TRENDS

held on April 14th, 2023 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)

LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria)

 OUIC
Open Ukrainian Citation Index

Euro Science Certificate № 22444 dated 11.03.2023

UKRISTEI (Ukraine) Certificate № 28 dated 17.01.2023

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

GRAIL OF SCIENCE

№ **26** April, 2023
with the proceedings of the:

I Correspondence International Scientific and Practical Conference

SCIENTIFIC VECTOR OF VARIOUS SPHERE' DEVELOPMENT: REALITY AND FUTURE TRENDS

held on April 14th, 2023 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)

LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria)

**EUROPEAN
SCIENTIFIC
PLATFORM**

ICCM
International Centre
Corporative Management

Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»

№ 26 (квітень, 2023) : за матеріалами I Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific vector of various sphere' development: reality and future trends», що проводилася 14 квітня 2023 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія).

DOI 10.36074/grail-of-science.14.04.2023.059

«ПИРІЖКОВА» ЛІРИКА У ДИСКУРСІ МЕРЕЖЕВОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТІ

Сажина Алла Володимирівна

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Анотація: Розглянуто деякі особливості поетики мережевої літератури. Зокрема аналізується т.зв. «пиріжкова» поезія: «пиріжки», «порошки», експромти, депресяшки, «артишоки», дві дев'ятки. Означені жанрові різновиди мають визначені формальні канони. Тематика мережевої поезії максимально широка, але традиційні теми зазвичай подаються в гумористичному, іронічному ключі. Багатим джерелом для «пиріжкової» поезії є мистецтво та література, реципієнт у такому разі має правильно декодувати претекст. Це перетворює реципієнта на активного читача і нерідко на автора нових текстів. Мережева поетична творчість завжди націлена на актуальність, швидкість реакції, причетність до моменту. Низка розглянутих жанрових різновидів «пиріжкової» лірики демонструє втілення таких тенденцій мережевої літератури як широта і швидкість розповсюдження, актуальність, рецептивний потенціал, інтер- і гіпертекстуальність, гумористичний пафос, ігрова спрямованість.

Ключові слова: мережева література, «пиріжкова» поезія, «пиріжки», «порошки», експромти, депресяшки, «артишоки», дві дев'ятки, жанр, гра

Потужний вплив глобалізаційних процесів на сучасний розвиток людства – беззаперечний. Зміни, модифікації та зрушення відбуваються в економіці та політиці, науці, релігії та мистецтві. Відповідно до нових реалій інформаційного, постмодерного, цифрового суспільства змінюється і художня література. Однією із основних змін у царині словесного мистецтва може вважатися поява і утвердження мережевої літератури, яка стала результатом стрімкого розвитку науки та техніки, появи електронних інформаційних носіїв та глобальної мережі Інтернет.

За наявним сьогодні визначенням мережева література (віртуальна література, Інтернет-література) – різновид літературного мистецтва, який характеризується залежністю тексту від цифрового носія. Саме це призводить до появи нелінійних, розгалужених структур і створює підґрунтя для залучення мультимедії в літературний текст. Віртуальна іпостась словесного мистецтва має свої специфічні особливості. Сергій Корнєв говорить про два основні фактори впливу Інтернету на літературу: 1) «кінець монополії друкарського верстата»; 2) «смерть простору та часу» [2]. До цих двох факторів і зводиться все нове, що привносить Інтернет в літературу. Всесвітня мережа суттєво впливає як на текст, так і на його автора. Об'єктивний аналіз сучасного літературного процесу неможливий без урахування окреслених інновацій. Той факт, що для

публікації і поширення тексту не потрібно посередництво друкарського верстата, не потрібні гроші, влада тощо, не тільки перебудовує весь ланцюжок комерційних відносин, що стоять за літературою, але впливає на форму і зміст самих текстів. Зникнення «друкованих кордонів» відкриває перед авторами та читачами широке віртуальне жанрове поле, на якому поступово сходять нові, небачені досі жанри зі своїми жанровими різновидами.

Одним із таких новоутворень стала т.зв. «пиріжкова» поезія. З одного боку, вона постає як вид низькопробних літературних текстів, але з іншого – демонструє реалізацію ігрової функції мистецтва, свій генеративний та естетичний потенціал. Сучасні українські дослідники звертаються до осмислення цього явища (див.: 8), однак ці дослідження, як правило, носять спорадичний характер.

«Пиріжки» («перашкі») – малий поетичний жанр, народжений 2003 року у Рунеті. Автор першого пиріжка Владислав Кунгуров (псевдонім – al cogol) опублікував на сайті stih.ru кілька чотиривіршів, написаних білим чотиристопним ямбом, без великих букв і розділових знаків. Його ідею підхопив Вадим Саханенко (sohas), відкривши першу в рунеті «пиріжкову». Пізніше почали з'являтися тематичні сайти, а також велика кількість груп у соціальних мережах (ВКонтакте, Фейсбук). Так з'явився цілий рух, який об'єднав авторів та шанувальників нового жанру, а також кількох його жанрових різновидів (порошки, експромти, депресяшки, дві дев'ятки, артишоки). Сьогодні найповніше «мережева» лірика репрезентована на ресурсі «Поеторій»: «Наш сайт – це спроба створити найбільший в Інтернеті архів найкращих представників сучасної мережевої поезії. Ми збираємо найкраще з найкращих джерел, сортуємо, класифікуємо та представляємо вам для читання у найзручнішому вигляді. Наша збірка постійно поповнюється та зростає» [7].

Розглянемо наявні жанрові різновиди «пиріжкової» поезії.

«Пиріжки» («перашкі»), за визначенням авторів, є «зразком лаконічності, образності та глибини думки. Без жодного, до того ж, пафосу та занудності. Коротко, ясно, кумедно і точно в інсайт – всього за 34 склади» [4]. Чітко прописані формальні канони «пиріжків»: чотиристопний ямб, кількість складів за рядками 9-8-9-8; текст написаний малими літерами, без розділових знаків і дефісів. Щодо нецензурної лексики, то спочатку В. Саханенко виступав проти її використання, наголошуючи, що це єдине введене ним обмеження. На сьогодні у багатьох місцях, де пишуть пиріжки, це формально дозволено, і в інструкції цей момент прописаний так: «Мат і рима в принципі допустимі, хоча і не вітаються» [5].

«Свіжість» (актуальність, цікавість, яскравість) та «соковитість, смак» (оригінальність, несподіваність, сенс) – необхідні ознаки вдалого «пиріжка». Ці тексти повинні здивувати, змусити замислитись, принести задоволення. Саме для цього автори вдаються до різних ігрових стратегій: жанрових модифікацій, інтертекстуальних елементів, каламбурів, пародіювання, багатозначності тощо.

Тематика «пиріжків» (як і класичної поезії) максимально широка. Можна сміливо сказати, що класифікація ліричних творів за тематичним принципом: пейзажна лірика, інтимна, громадянська, філософська тощо – можлива і тут. Але традиційні теми, зазвичай переосмислюються та подаються в гумористичному чи іронічному ключі. Наприклад, зразок філософського «пиріжка»:

*нет в шоколаде шоколада
давно нет мяса в колбасе
становится чуть чуть тревожно
а вдруг и в людях нет людей*

© Ника

Є в «пиріжковій» поезії і свій транзитивний персонаж – Олег. Вибір цього імені можна пояснити з формальної точки зору: ім'я Олег складається з двох складів, що дуже добре для ритміки «пиріжка». Але, як вважає філолог та психоаналітик Любов Заєва, «є, звичайно, й інший зміст. Олег у «пиріжках» – це такий-собі простак, це заміна російського Івана, який вже набив оскому. Цікаво й те, що досить багато князів на ім'я Олег було в російській історії, тому це ім'я архетипно встановлює зв'язок віків, відсилає нас до чогось первісного, до витоків» [1]. Олег – це і типовий обиватель, і нормальна людина в божевільному світі, і зайва людина, і уособлення підсвідомості:

*олег был инопланетянин
причем не только на земле
но на любой другой планете
он не ходил за своего*

© Петкутин

Багатим джерелом для «пиріжкової» поезії є мистецтво та література. Це художники, актори, письменники, персонажі літературних текстів, художні образи, власне художні твори тощо:

*я вас любил подумал пушкин
включил планшет открыл блокнот
любил любовь ещё быть может
загуглил вроде не боян*

© karim-abdul

Слід відзначити, що процес сприйняття таких віршів – це впізнавання та декодування претексту, тобто максимально активна рецептивна діяльність.

Жанровий різновид «пиріжкової» лірики «порошок» – це чотиривірш, написаний усіченим чотиристопним ямбом, 9-8-9-2, в якому римуються парні рядки. Головна родзинка такого вірша – коротка кінцівка. Останній усічений рядок – всього два склади – допомагає створити дотепну мініатюру з несподіваною розв'язкою [6]:

*я не спрошу тебя о гёте
о мураками и басё
барто ты даже не читала
ой всё*

© Сергей Небов

Експромт («експромѣт») – це молодший «братик» у «пиріжковій» сім'ї та головне відкриття мережевої поезії 2014 року. Лаконічний силабічний двовірш (що складається з 17 складів: 9-8) не поступається в дотепності іншим жанровим формам [3]:

*Эпоху нанотехнологий
кузнец Левша открыл блохой*

© AM

Депресяшки – вірші із дотриманням формальних правил (катрен, тристопний хорей; 6-5-6-5 або 7-5-7-5, римування другого та четвертого рядків) і змістових (смерть, осінь, туга, розчарування тощо):

*осень наступила
силою школоты
вертятся в могилах
тютчевы-феты*
© Л.М.

Дві дев'ятки – ямбічний двовірш, кількість складів 9-9 із суміжним римуванням та «сильним спрямуванням до чорного гумору, пікантності та абсурду» [9]:

*во мне погибла поэтесса
сама без помощи дантеса*
© Птушка tuzz Nikusya

Вставка «tuzz» (від «муза») у авторському підписі означає, що це вірш-відповідь, на який автора надихнув певний першотвір. Таким чином, бачимо, що мережева поезія існує не як окремі твори, а як цілісний гіпертекст, в якому активізується міжтекстова взаємодія. Як слушно підкреслює С. Корнев, «Інтернет дає комфортні умови для розквіту раніше маргінальних жанрів та типів літературної творчості. Він зміщує акцент із продукту на процес творчості й у перспективі призводить до народження принципово нової постаті – «активного читача» [2]. Відтак, можемо говорити і про наступний крок – перетворення активного читача на автора нових текстів.

«Артишок» – чотиривірш, перші три рядки якого написані амфібрахієм, а четвертий – хореем, кількість складів: 11-9-11-2, перехресне римування, причому рима другого і четвертого рядків – обов'язкова, першого і третього – бажана:

*кто пишет ложит тот пойдет воровать
не кончит десятого класса
и с ним ни одна не захочет в кровать
клясться*
© Нестер Пим

Цікавою є семантика назви цієї жанрової форми: з одного боку назва продукту засвідчує зв'язок з «пиріжком», з іншого – у ній можна побачити гру слів «арт» (мистецтво) і «шок».

Повертаючись до тематики мережевої поезії, зазначимо, що більшість текстів – це реакція на актуальні життєві події (свята, історичні події, політичні явища тощо). Проводячи аналогію з пиріжками можна сказати, що так реалізується метафора свіжості виробів. Мережева поетична творчість демонструє актуальність, швидкість реакції, причетність до моменту. Наприклад, «депресяшка» і «експромт» про карантин:

*карантин поставил
шагомер на ноль
нахомячил щёки
належал мозоль*
© luka

*жизнь пролетает в карантине
за кодом код за кодом код*

© Погоня

Війна в Україні та Путін також стають темами для «пиріжкової» поезії:

*красивая у вас панама
однажды путин произнес
и вздрогнул президент панама
хоть русских там почти что нет*

© Делирий

Ставлення до «пиріжкової» поезії неоднозначне. Звичайно, зарахувати ці тексти до високого елітарного мистецтва – навряд чи справедливо. Хоча Інтернет-література загалом, вочевидь, не передбачає поділ літератури на елітарну та масову. Адже все, що є в мережі – це все тут, зараз і для всіх. Як зазначає Л. Заєва: «Вірш-«пиріжок» – це не те, що пишеться «у стіл», це те, що обов'язково має бути подано аудиторії. Як, власне, і завдання реальних пиріжків – це кулінарний спосіб комунікації. Пиріжками прийнято пригощати, це спосіб отримання задоволення. <...> «Пиріжок» обов'язково має викликати усмішку. Отримав читач чи слухач задоволення – мету «пиріжка» досягнуто» [1]. Таким чином можемо говорити про реалізацію гедоністичної функції мистецтва.

Популярність таких текстів визначається саме їх ігровим потенціалом. По-перше, такі поетичні ігри приваблюють «мережєвих авторів» завдяки діалогічності. Текст-гра породжує «двосторонній рух», провокує рецептивну свідомість до різноманітних відгуків: коментарів, «вподобайок», продовження чи переосмислення тексту тощо. По-друге, текст-гра завжди містить у собі елемент новизни. Рецептивна свідомість постійно фільтрує одержувану інформацію, віддаючи перевагу більш новим стимулам. По-третє, гра несе у собі заряд позитивних емоцій. Посилення гедоністичного компонента відбувається за рахунок дешифрування ігрової складової мережевого тексту. По-четверте, завдяки ігровій організації текстового простору стає можливим як процес передачі вже відомих смислів, так і насичення тексту новими сенсами.

Отже, низка розглянутих жанрових різновидів т.зв. «пиріжкової» лірики демонструє втілення таких тенденцій мережевої літератури як широта і швидкість розповсюдження, актуальність, рецептивний потенціал, інтер- і гіпертекстуальність, гумористичний пафос, ігрова спрямованість.

Список використаних джерел:

- [1] Заєва, Л. (2014). Стишки-«пирожки» как способ получить удовольствие. *Naked Science*. Вилучено з: <https://naked-science.ru/article/interview/stishki-pirozhki-as-a-way-to-have-fun>
- [2] Корнев, С. (1998). Сетевая литература и завершение постмодерна. *Новое литературное обозрение*, (32), 29–47.
- [3] Лучшая сетевая поэзия года. (2014). *AdMe – сайт о творчестве. Реклама, дизайн, фотография, искусство*. Вилучено з: <http://www.adme.ru/svoboda-narodnoe-tvorchestvo/luchshaya-setevaya-poeziya-goda-820360/>
- [4] Пирожковая поэзия. (2012). *AdMe – сайт о творчестве. Реклама, дизайн, фотография, искусство*. Вилучено з: <http://www.adme.ru/vdohnoveniye-919705/pirozhkovaya-poeziya-369555/>

- [5] Пирожковая поэзия. (2012). *LIVEJOURNAL*. Вилучено з: <https://ibigdan.livejournal.com/10724111.html>
- [6] «Порошки» в картинках. (2014). *AdMe – сайт о творчестве. Реклама, дизайн, фотография, искусство*. Вилучено з: <http://www.adme.ru/tvorchestvo-pisатели/poroshki-v-kartinkah-675105/>
- [7] *Поэтория - стихи: пирожки, порошки, депрессяшки*. (б. д.). Вилучено з: <https://poetory.ru/>
- [8] Станіславська, К. І. (2013). Художні особливості «пиріжкової поезії» як малої літературної форми в Інтернеті. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*, (31), 247–261.
- [9] Стишки // пирожки // порошки. *Facebook*. Вилучено з: <https://www.facebook.com/groups/399827303362815?view=info&sfd=1>

The scientific periodical

GRAIL OF SCIENCE

№ 26 (April, 2023)

with the proceedings of the I Correspondence International Scientific and Practical Conference «Scientific vector of various sphere' development: reality and future trends» held on April 14th, 2023 by NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine) and LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria).

Journal's frequency: monthly

All materials are reviewed. The editorial office did not always agree with the position of authors. Authors are responsible for the accuracy of the material.

Contacts of the editorial offices:

1. 21037, Ukraine, Vinnytsia, Zodchykh str. 18, office 81; NGO «European Scientific Platform» **[Owner of the journal]**
Tel.: +38 098 1948380; +38 098 1526044
E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Certificate of the subject of the publishing business: ДК № 7172 of 21.10.2020.
2. 1110, Österreich, Wien, Simmeringer Hauptstraße 24; LLC «International Centre Corporative Management»
E-mail: rachael.a@iccm.org

Sighed for publication 14.04.2023.

Format 60×84/16. Offset paper.

Arial & Open Sans typefaces.

Digital printing. Circulation of 100 copies.

Conventionally printed sheets 36,73.

Order № 40286.

Printed from the finished original layout.

Publisher [printed copies]:

Sole proprietorship - Gulyaeva V.M.

08700, Ukraine, Obuhiv, Malyshka str. 5.

E-mail: 5894939@gmail.com

Certificate of the subject of the publishing

business: ДК № 6205 of 30.05.2018.

Наукове періодичне видання

ГРААЛЬ НАУКИ

№ 26 (квітень, 2023)

за матеріалами I Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific vector of various sphere' development: reality and future trends», що проводилася 14 квітня 2023 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія).

Щомісячне видання

Всі матеріали пройшли рецензування. Редакція не завжди поділяє позицію авторів. За точність викладеного матеріалу відповідальність несуть автори.

Контактна інформація редакції:

1. 21037, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 18/81; ГО «Європейська наукова платформа» **[власник журналу]**
Тел.: +38 098 1948380; +38 098 1526044
E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК № 7172 від 21.10.2020.
2. 1110, Österreich, Wien, Simmeringer Hauptstraße 24; LLC «International Centre Corporative Management»
E-mail: rachael.a@iccm.org

Підписано до друку 14.04.2023.

Формат 60×84/16. Папір офсетний.

Гарнітура Arial & Open Sans.

Цифровий друк. Тираж: 100 примірників.

Умовно-друк. арк. 36,73.

Замовлення № 40286.

Віддруковано з готового оригінал-макету.

Виготовлювач [друкованої продукції]:

Друкарня ФОП Гуляєва В.М.

08700, Україна, м. Обухів, вул. Малишка, 5.

E-mail: 5894939@gmail.com

Свідоцтво суб'єкта видавничої

справи: ДК № 6205 of 30.05.2018.